

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva, közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2023.7.2

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában ismertetett jogeset az aránytalanul alacsony ár indokolására vonatkozó eljárásban a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti egyéb okból történő érvénytelenség megállapításának jogszerű alkalmazásával, és a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi októl történő elhatárolásával foglalkozik.

D.116/10/2022. számú határozat

A jogorvoslati ügygel érintett tárgyak: Az árindokolás-kérésben megfogalmazott, a gyártással kapcsolatos olyan információk kérése az indokoláskéréssel érintett ajánlattevők felé, amelyek eredendően az ajánlati kiírásban nem szerepeltek, az árindokoláskérésre adott ajánlattevői válaszok tartalmának értékelésekor nem vezethetnek az ajánlatok Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenségének a megállapításához.

Tényállás

Az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik Része - a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja - szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított 2018. augusztus 12. napján három részben.

Az 1. rész tárgya „Kereskedelmi forgalomban kapható bútorok” beszerzése 31.640.900 forint becsült értékben volt.

Az ajánlati felhívás II.1.4) pontja részletezte az 1. rész tekintetében a beszerezni kívánt bútorok leírását és mennyiségét.

A felhívás tartalmazta azt is, hogy a nyertes ajánlattevő feladata a műszaki dokumentumokban megadott bútorzat legyártása, helyszínre szállítása és a helyszínen történő össze-, fel-, illetve beszerelése a műszaki dokumentumokban meghatározottak szerint. Rögzítette továbbá, hogy a beszerezni kívánt bútorok megnevezése csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett ajánlatkérő a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést is érti, azaz az ajánlatkérő az ajánlattevők által szállítandó termékekkel egyenértékű megajánlásait is elfogadja. Az egyes búto-

rok és berendezési tárgyak pontos meghatározását, illetve a pontos mennyiségeket a műszaki dokumentumok tartalmazzák.

Az ajánlatkérő a dokumentációban mellékelte egy táblázatot, amelyben kérte megadni a szállítandó termékek paramétereit a következők szerint.

Eszköz megnevezése:	Telepítés helye:	Szállítandó darab szám:
Általános eszköz leírás		
Műszaki követelmények	Elvárt paraméter	Elfogadható küllem, látvány

Az ajánlatkérő ezen táblázatban található értékek kitöltését várta el az ajánlattevőktől a beszerezni kívánt valamennyi, 27 féle termék tekintetében, valamint kért egy összesítő ártáblázatot is kitölteni a megadott minta szerint.

Az ajánlatkérő Szerződés-tervezetében – többek között – előírta:

«3. AZ ELADÓ NYILATKOZATAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI

3.1. A TELJESÍTÉS MENNYISÉGE:

Vevő megrendeli Eladótól, hogy az ajánlatában és az árazott költségvetésében foglaltak szerint az ott meghatározott eszközöket határidőre, hiba és hiánymentes állapotban szállítsa le, illetve ahol az releváns, ott szakszerűen szerelje össze-, fel-, illetve állítsa be.»

Az ajánlattételi határidőre ajánlatot nyújtottak be - többek között - a jelen ismertetés szerint S Kft. és A Kft. ajánlattevők, akik az ajánlatkérő által elvárt árazatlan költségvetést kitöltve készítették el az ajánlatukat.

Az ajánlatkérő 2021. szeptember 22. napján aránytalanul alacsony ár indokolására hívta fel az S. Kft. és A Kft. ajánlattevőket.

Az árándokolásban az ajánlatkérő többek között kérte, hogy az ajánlattevők ismertessék az alábbi információkat:

„Gyártási folyamat leírása az alábbi adatok ismertetésével:

- Amennyiben ajánlattevő a gyártója a megajánlott terméknek, úgy ezen információ megjelölése minden tétel esetében;

- Amennyiben ajánlattevő a gyártója a megajánlott terméknek, úgy az alábbi információk megjelölése tételenként: sorozatgyártású, vagy egyedi gyártású az adott termék;

- Amennyiben nem ajánlattevő a gyártója a megajánlott terméknek, úgy a megajánlott termék gyártójának, típusának megjelölése tételenként;”

A felhívott ajánlattevők a válaszukban egyebek között részletezték a leszállítani tervezett termékek megnevezése és mennyisége mellett, hogy a termékek milyen gyártásból származnak, illetve kereskedelmi forgalomból beszerzett termékek-e.

Az ajánlatkérő az S Kft. és az A Kft. ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján 2021. november 30. napján érvénytelennek nyilvánította, mert az egyéb módon nem felelt meg az ajánlati felhívásban meghatározott feltételeknek. Az érvénytelenítés indokaként rögzítette, hogy az ajánlattevők ajánlataikban kizárólag a rendelkezésükre bocsátott költségvetési kiírást árazták be, azonban az ajánlat nem tartalmazott arra vonatkozó információt, hogy konkrétan milyen termékeket ajánlanak meg, továbbá, hogy a megajánlott termékeket az ajánlattevő egyedileg gyártja és/vagy egyedileg legyártatja más gazdasági szereplővel. Az ajánlattevők csak az árándokolás-kérésre jelölték meg, hogy mely termékek gyártói saját maguk, továbbá amennyiben az ajánlattevők a termékek gyártói, a termékek sorozatgyártásúak vagy egyedi gyártásúak, illetve amennyiben nem az ajánlattevők a gyártók, úgy a megajánlott termékeknek ki a gyártója és mi a termékek típusa tételenként. Az ajánlattevők csak az árándokolás keretében adták meg azokat az információkat, amelyekből egyértelműen megállapíthatóvá vált, hogy a termékek egy részét nem ők gyártják. Az ajánlatkérő az eljárás során lehetővé tette az általa meghatározott termékekkel egyenértékű megajánlásokat is, így az árándokolás alapján rendelkezésére álló információk alapján megállapította, hogy az ajánlattevők ún. „biankó” ajánlatot nyújtottak be, mert

a megajánlott termékek egy része nem egyedileg került legyártásra. A fenti hiány nem korrigálható, az érintettek ajánlata nem felelt meg a közbeszerzési dokumentumok tartalmának és az ajánlati felhívásban foglaltaknak. A hiányolt - és végső soron az árándokolás keretében megadott - információkat már az eredetileg benyújtott ajánlatoknak is tartalmazniuk kellett volna, ehhez képest az ajánlattételi határidőre csak „biankó” ajánlatot nyújtottak be, melyet az árándokolás során módosítottak.

Az ajánlatkérő az eljárás eredményéről szóló összegzést 2021. november 30. napján készítette el, melynek alapján az 1. rész tekintetében a nyertes ajánlattevő a jelen ismertetés szerint I Kft. lett.

A nyertes ajánlattevő és az ajánlatkérő az 1. rész tekintetében az adásvételi szerződést 2022. január 19. napján megkötötték.

A hivatalbóli kezdeményezés

A közbeszerzéshez támogatást nyújtó támogató mint hivatalbóli kezdeményező a hivatalbóli kezdeményezésében két kezdeményezési elemet nyújtott be. Az első kezdeményezési elem szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, mert jogszerűtlenül nyilvánította érvénytelenné az S. Kft. és az A Kft. ajánlattevők ajánlatait. Sem az ajánlati felhívásban, sem pedig a közbeszerzési dokumentációban nem rendelkezett az ajánlatkérő arról, hogy az ajánlattevőknek az ajánlatukban fel kell tüntetni a termék gyártóját vagy az esetleges sorozatgyártásról, illetve egyedi gyártásról való információt. Mindezek alapján nem megfelelően végezte el az ajánlatok bírálatát, és jogellenesen érvénytelenítette ezen ajánlatokat. A második kezdeményezési elem alapvető jogsértésre, a Kbt. 2. § (4) bekezdésének sérelmére vonatkozott.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő a jogsértés hiányának a megállapítását kérte.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában megállapította, hogy az első kezdeményezési elem tekintetében az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését. A második kezdeményezési elem tekintetében a jogsértés hiányát állapította meg.

Az ajánlatkérővel szemben 500.000 forint bírságot szabott ki.

A határozat indokolása a következőket tartalmazta:

Az ajánlatkérő kötelessége, hogy a beérkezett ajánlatokat előbb a Kbt. 69. § (1) bekezdése alapján vizsgálja, és annak fennállása esetén a 69. § (2) bekezdése szerint állapítsa meg az ajánlat érvénytelenségét, és erre tekintettel a 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján nyilvánítsa az ilyen ajánlatot érvénytelenné.

A kezdeményező álláspontja szerint az ajánlatkérő által érvénytelenné nyilvánított két ajánlatot érvényesnek kellett volna elfogadnia az ajánlatkérőnek, tekintettel arra, hogy azokban az árindokolás kérésének megválaszolásán módosításokat nem eszközöltek, az ajánlatokat nem töltötték fel új adatokkal, az ajánlatok megfeleltek az ajánlatkérő által a felhívásban és a dokumentációban előírt feltételrendszernek.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő sem az ajánlati felhívásban, sem az egyéb közbeszerzési dokumentumokban nem írta elő az érvényes ajánlattétel feltételeként a szakmai ajánlat, azaz a beszerzés tárgyra, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat benyújtását, csupán beárazni kérte a beszerezni kívánt egyes termékeket az ajánlattevőktől. Ezen felül nem kérte azt sem az ajánlattevőktől, hogy bármely esetben nevezze meg azt, akitől a kereskedelmi forgalomban beszerezni kívánt termékeket beszerezik.

A szakmai ajánlat általános értelmezése körében a Kúria a Kfv.III.37.245/2015/4. számú ítéletében rögzítette, hogy « a szakmai ajánlat már a konkrét beszerzési igénynek való megfelelést tartalmazza, a gazdasági szereplő konkrét megoldása a konkrét beszerzési igényre, az ajánlatkérő által elvárt specifikáció alapján. »

A Döntőbizottság rámutatott, hogy az ajánlatkérő az első kezdeményezési elem kapcsán a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pont szerinti érvénytelenségre nem az ajánlati felhívásban vagy a közbeszerzési dokumentumokban előírt feltételeknek való nem megfelelés okán, hanem a szakmai ajánlat hiányára, mint jogszabálysértő, hiányos ajánlati tartalomra tekintettel hivatkozott. Az érvénytelenség megállapításakor mind a két ajánlattevő esetén ajánlatukat úgynevezett „biankó” ajánlatnak minősítette, amelyet az ajánlattevők utólag töltöttek fel tartalommal. Ezt arra alapította, hogy egyes beszerezni kívánt termékek esetén az általa kért aránytalanul ala-

csony ár indokolása során az ajánlattevők úgy nyilatkoztak, hogy az árukat kereskedelmi forgalomból szerzik be, amely során megadták a beszerzés forrását is. Nem változtattak az ajánlati áraikon és mással sem egészítették ki a táblázatot. Az ajánlatkérő álláspontja alapján ezt már az ajánlatuk megtételekor be kellett volna jelenteniük, hogy az egyes kereskedelmi forgalomban beszerezhető termékeket kitől szerzik be és az pontosan milyen paraméterekkel rendelkezik, mert ebben az esetben nem tekintette volna az ajánlatokat „biankó” ajánlatnak.

A Döntőbizottság rögzítette, hogy az ajánlatkérő által is alkalmazott jogszabályi rendelkezések ezzel szemben az ajánlati kötöttség valamennyi, a közbeszerzési eljárásban résztvevő gazdasági szereplő számára kötelező érvényű szabályait, és az ajánlati kötöttség beálltának, illetőleg az ajánlati kötöttség megsértésének jogkövetkezményeit rögzítik, amelyekről a résztvevők nem térhetnek el. A nyílt eljárásokban a Kbt. 81. § (11) bekezdése értelmében az ajánlati kötöttség az ajánlattételi határidő lejártakor áll be, e jogi tény bekövetkezése után az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő pedig az ajánlatához kötve van.

A Döntőbizottság a közbeszerzési dokumentumok alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárása feltételrendszerében nem kérte egyedileg beazonosítható módon megjelölni sem az ajánlattevők által gyártott, gyártatott, vagy kereskedelmi forgalomban beszerezni kívánt termékeket, nem kérte a termékek gyártójának, típusának, egyéb, a gyártó vagy a forgalmazó egyedi azonosítójának feltüntetését.

A megajánlott termékek megfelelőségét nem kérte igazolni termékkatalógus benyújtásával, elektronikus katalógus, árlista elérhetőségének megadásával sem. A jelen esetben tehát az ajánlati kötöttség olyan ajánlatadási feltételek mellett állt be, amelyek alapján az ajánlatkérő nem követelte meg az ajánlattevőktől a szakmai ajánlat, a konkrét megoldás specifikálását, csupán azt várta el, hogy az általa készített árazatlan táblázatot az ajánlattevők beárazzák és ezt megfelelő módon visszaküldjék az ajánlatkérő számára.

A Döntőbizottság megállapította, hogy ezen beárazandó táblázat elnevezése a tárgyi közbeszerzés során műszaki adatlap volt, amely tartalmazta az eszköz megnevezése, teljesítés helye, szállítandó darab száma, elfogadható küllem, látvány -fényképpel illusztrálva,-

műszaki követelmények és elvárt paraméterek, valamint nettó egységár és nettó ár összesen rubrikákat.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a fentiek alapján az ajánlattevők által benyújtott műszaki adatlap valamennyi olyan adatot tartalmazott, amely az ajánlatadásához szükséges volt. Az ajánlattevőknek ezt kellett a vállalt árral kitölteniük és az ajánlatkérő részére mellékelni.

A Döntőbizottság megállapította, hogy amennyiben az ajánlattevők a kiadott ártáblázatot - műszaki táblázat elnevezéssel - nyújtják be kitöltve, minden további magyarázat, kiegészítő adatközlés nélkül az ajánlatuk az ajánlatkérő által meghatározott specifikációjú termékekre vonatkozik. Ezen ajánlatadási feltételrendszert az ajánlattevők is elfogadták, előzetes vitarendezést, jogorvoslati eljárást senki sem kezdeményezett, e feltételrendszerre állt be az ajánlati kötöttség. Az ajánlati kötöttségre tekintettel az ajánlattevőknek az előírtak szerint kellett az ajánlatukat megtenniük, az ajánlatkérő pedig a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban foglalt feltételeknek való megfelelést volt köteles ellenőrizni. Hiba, hiány, érvénytelenség utólag olyan indokra jogszerűen nem alapítható, amelyet az ajánlatkérő az ajánlati kötöttséggel terhelt feltételek között nem írt elő, illetőleg kifejezett jogszabályi előírás kötelező tartalmi elemként nem határozott meg.

A Döntőbizottság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az ajánlattevők ajánlatát ez esetben is ajánlati kötöttség terheli, az ártáblázat kitöltésével az ott feltüntetett műszaki tartalom teljesítésére vállaltak kötelezettséget. Az ártáblában vállalt műszaki tartalom utólagos módosítása tehát az ajánlati kötöttség megsértését, ennél fogva az ajánlat érvénytelenségét eredményezi.

A Döntőbizottság megállapította, hogy mind az S Kft., mind az A Kft. a dokumentációban kiadott minta szerint kitöltött ártáblázattal tette meg az ajánlatát, a táblázatban feltüntetett, az ajánlatkérő által előírt műszaki tartalom nem változtattak, az ajánlat az ajánlati felhívásban és az egyéb közbeszerzési dokumentumokban előírtaknak megfelelt.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy az ajánlatkérő érvényességi feltételt kizárólag a műszaki paraméterek vonatkozásában meghatározott kötelező elvárásokhoz rögzített. Nem volt olyan ajánlatkérői előírás, mely szerint a mintaként kiadott ártáblázatban az ajánlattevőknek a megajánlott termék gyártóját vagy forgalmazóját

meg kellene adni, amennyiben az nem saját gyártású, vagy nem gyártott, hanem kereskedelmi forgalomból beszerzett.

Az egyenértékűség, a műszaki egyenértékűség csak olyan feltételrendszerben értelmezett, amelyben az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 46. § (3) bekezdésének alkalmazásával határozza meg a beszerzés tárgyát. A Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja alapján rögzített beszerzési tárgy esetén nem az egyenértékűséget, hanem a műszaki megfelelést kell az ajánlatkérőnek vizsgálnia. Ez utóbbi esetben abban kellett az ajánlatkérőnek a bírálat során állást foglalnia, hogy az ajánlat megfelel-e a beszerezni kívánt áruval szemben előírt teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeknek.

A Döntőbizottság hangsúlyozta, hogy a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése értelmében csak kivételes esetben van arra lehetőség, hogy az ajánlatkérő a műszaki leírásban meghatározott gyártmányú, vagy eredetű dologra, vagy konkrét eljárásra stb. hivatkozzon. Ez kivételes esetekben csak akkor engedhető meg, ha a szerződés tárgyának a (2) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása nem lehetséges. Kizárólag ebben az esetben vizsgálható az egyenértékűség. E jogértelmezést a kialakult közbeszerzési joggyakorlat rögzítette, lásd a Fővárosi Törvényszék 104.K.700.491/2019/14., 103.K.708.207/2020/7. számú ítéleteit.

A Döntőbizottság a fentiek tükrében megállapította, hogy az ajánlatkérő a beszerezni kívánt termékek esetében a Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése szerint határozta meg a beszerzés tárgyát, így ezek vonatkozásában nem volt helye egyenértékűség igazolásának, nem volt érvényesen megajánlható az előírt műszaki paraméterektől eltérő tulajdonságú termék.

A Döntőbizottság megállapította továbbá, hogy az ajánlati kötöttség a műszaki tartalomra megtett ajánlatra, kizárólag a szakmai táblázatban rögzített műszaki paraméterekkel ismertetett termék vonatkozásában következett be. Erre tekintettel az aránytalanul alacsony ár indokolása során mind a két érvénytelenített ajánlat esetében pusztán a kereskedelmi forgalomból beszerezni kívánt termékek esetében a kereskedelmi partner megnevezése alapján nem állt fenn jogalap a megajánlott eszköz cseréjének, a szakmai ajánlat módosí-

tásának, az ajánlati kötöttség megsértésének megállapítására.

A Döntőbizottság megállapította, hogy mind az S Kft. esetében, mind az A Kft. esetében az aránytalanul alacsony ár indokolásaként csatolt termékekkel kapcsolatos táblázat abban tért el az eredetileg benyújtott ajánlataiktól, hogy abban a kereskedelmi forgalomból beszerzett termékek esetén a megajánlott ár megfelelősége végett megnevezték a kereskedelmi partnereiket, akikről ezeket a termékeket beszerzték volna.

A Döntőbizottság rögzítette, hogy a jogorvoslattal érintett tárgyi közbeszerzés 1. részének elnevezése „Kereskedelmi forgalomban kapható bútorok” volt, amely szintén azt erősíti, hogy az ajánlat nem csak saját gyártású, vagy legyártatott termékekre, hanem kereskedelmi forgalomban beszerezhető termékekre is vonatkozott.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy az ajánlatkérő észrevételében úgy nyilatkozott, hogy elfogadta volna az érvénytelenített ajánlatokat abban az esetben, ha már az eredeti ajánlatukban, amire beállt az ajánlati kötöttség, megnevezik azon kereskedelmi partnereiket, akikről a kereskedelmi forgalomból származó termékeket beszerzik és azt nem utólag teszik meg, mivel akkor lett volna abban a helyzetben, hogy az egyenértékűséget ellenőrizni tudja.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a fentiekben kifejtettek szerint nem volt olyan előírása az ajánlatkérőnek, hogy a kereskedelmi forgalomból beszerzett termékek esetén meg kell nevezni az ajánlatban a kereskedelmi partnereket, így ezt az ajánlattevőktől a bírálat során jogszerűen el sem várhatta.

Az ajánlatkérő által alkalmazott feltételrendszer során az egyenértékűség fogalmát a fentiekben meghatározottak szerint nem lehet értelmezni, az ajánlatkérő nem hivatkozhatott emiatt okkal az ajánlatok érvénytelenítése során erre.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott D.225/9/2009. számú határozatot megvizsgálta, amely során arra a megállapításra jutott, hogy annak a tárgya és jelen közbeszerzés tárgya egymástól teljesen eltér, így az abban leírtakat nem tudta figyelembe venni.

A kezdeményező a második kezdeményezési elem körében hivatkozott a Kbt. 2. § (4) bekezdésében foglalt

hatékony és felelős gazdálkodás elvének a megsértésére is, azzal kapcsolatban, hogy az ajánlatkérő jogszerűtlenül nyilvánította érvénytelenné a legjobb és a második legjobb ajánlatot nyújtó ajánlatát. Erre tekintettel nem a gazdaságilag legjobb ajánlatot tevő ajánlattevővel kötötte meg a szerződést, így eljárása ellentétes a Kbt. 2. § (4) bekezdésében foglaltakkal.

A következőket döntőbizottsági és bírósági joggyakorlat szerint, amennyiben a jogorvoslati kérelem tételes jogszabályi rendelkezések megsértésére hivatkozik és többlétevényállási elemet nem ad elő a kérelmező, akkor az alapelvek megsértésének külön vizsgálata nem lehetséges. A közbeszerzési eljárás alapelveinek érvényesülését elsősorban az egyes tételes jogi rendelkezések biztosítják. Az alapelvi jogsértés vizsgálatakor nem lehet megkerülni a konkrét magatartást szabályozó speciális rendelkezéseket. Az alapelvek önmagukban csak akkor válhatnak a jogszerű eljárás fokmérőivé, ha valamely magatartás a tételes rendelkezések szerint nem ítéltető meg.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kezdeményező a Kbt. 2. § (4) foglalt alapelv megsértésének megállapítását ugyanazon jogsértőnek vélt magatartásra tekintettel kérte, mint a tételes jogszabályi rendelkezés megsértésének megállapítását, vagyis, hogy az ajánlatkérő nem a hatékony és felelős gazdálkodás elvének szem előtt tartásával kötötte meg a szerződést, amely a fentiekben megállapított jogsértésre vezethető vissza, ennek alapját az képezi, így a tételes jogi előírás körében előadott jogsértéseken felül olyan tényállási elemre nem hivatkozott, amely többlétevényállási elemként értékelhető lenne. A többlétevényállási elem az alapelvi jogsértés önálló megállapíthatóságának feltétele, így az alapelvek megsértésének önálló, tételes jogszabályi vizsgálaton felüli, külön elemenkénti vizsgálatára nem volt lehetőség. Következésképp a Döntőbizottság vizsgálata a fentiek szerint arra irányult, hogy az ajánlatkérő magatartása valamely tételes jogszabályi rendelkezésbe ütközött-e.

A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő az első kezdeményezési elem tekintetében megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését azzal, hogy jogalap nélkül nyilvánította érvénytelenné az S Kft., valamint az A Kft. ajánlatát. A második kezdeményezési elem tekintetében az ajánlatkérővel szemben a jogsértés hiányát állapította meg.

A határozat ellen az ajánlatkérő keresetet nyújtott be a bírósághoz.

A Fővárosi Törvényszék a 2023. március 22. napján kelt 103.K.702.598/2022/8. számú ítéletében a keresetet elutasította.

A bíróság az ítéletét a következők szerint indokolta:

A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított közigazgatási perben a közigazgatási jogvitát, az alperesi határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 2. § (4) bekezdésére figyelemmel, a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdése értelmében a meghozatalának időpontjában fennálló tények alapján, a kereseti kérelem korlátai között vizsgálta. Az ítéleti tényállást a perbeli nyilatkozatok, a csatolt iratok és a közigazgatási eljárás iratanyaga alapján állapította meg.

A bíróságnak a perben kizárólag a felperes terhére a határozatban megállapított jogsértés jogszerűségéről kellett döntenie, ennek hiányára alapítottan kérte a felperes a határozat megváltoztatását és a bíróság törlését, a bíróság kiszabását illető mérlegelési jogkörben hozott döntést külön nem kifogásolta.

A közbeszerzési eljárásban a Kbt. 66. § (1) bekezdése szerint az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania. A Kbt. 81. § (11) bekezdése előírja, hogy a nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. A Kbt. 69. § (1) bekezdés alapján a bírálathoz az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. A bírálathoz több lehetőség nyílik az ajánlatok korrekciójára, illetve az ajánlati tartalmak tisztázására számítási hiba kijavításával, hiánypótlás, felvilágosítás kérés alkalmazásával, melyek célja, hogy minél több érvényes ajánlat közül választhasson az ajánlatkérő. Az ajánlati kötöttségre figyelemmel kell a bírálathoz elvégezni, csak olyan követelmények támaszthatók az ajánlattal szemben, amelyek a közbeszerzési dokumentumokból és a jogszabályok alapján az ajánlattevő számára az ajánlatának összeállításakor irányadó kellett legyenek. Tehát a bírálathoz az aján-

lati kötöttség által meghatározott közbeszerzési tartalomnak kiemelt jelentősége van. Ez olvasható ki a Kúria több döntéséből is (Kfv.III.38.320/2019/5.; Kf.V.40.222/2020/7., Kf.II.38.309/2019/9.), amely gyakorlatot a bíróság a jelen ügyben is irányadónak tekintette, az attól való eltérésre indokot nem talált.

Az irányadó kúriai gyakorlat szerint (Kúria Kfv.38.105/2018/8., Kúria Kf.V.39.084/2021/4.) az árandokolás-kérés és a kiegészítő árandokolás-kérés annak eszköze, hogy az ajánlat megadott áron történő teljesíthetőségéről az ajánlatkérő meg tudjon győződni. A közbeszerzési eljárás célja, hogy a szerződés olyan áron kerüljön megkötésre, amely alapján a szerződés fenntartható.

Az ajánlatkérőt kötelezettség terheli arra vonatkozóan, hogy meggyőződjön az ajánlat teljesíthetőségéről, amennyiben pedig nem áll ehhez elegendő adat, információ rendelkezésére, árandokolást vagy további kiegészítő árandokolást kell, hogy kérjen. Az árandokolás funkciója - miután az ajánlattevő a Kbt. 81. § (11) bekezdése alapján ajánlatához kötve van - kizárólag a benyújtott ajánlat értelmezése, magyarázata lehet abból a célból, hogy az ajánlatkérő meggyőződhessen az ajánlati ár megalapozottságáról, a szerződés teljesíthetőségéről. Az érvényes ajánlatok reális összehasonlításának biztosítását, az aránytalanságok kiküszöbölését szolgálja a Kbt. 72. §-a szerint szabályozott indokolás kérés kötelezettség. A kapott válasz ugyanakkor kétségkívül vezethet az addig érvényesnek elbírált ajánlat egyéb okbéli érvénytelenségéhez, utóbbi esetben az aránytalanság vizsgálatára nem kerül sor, miután azonban az ajánlattevő által adott indokolás tartalma következtében történik meg az érvénytelenné nyilvánítás a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján, vizsgálni szükséges, hogy az ajánlati kötöttség milyen kiírási feltételekre következett be, az aránytalanságra adott magyarázat a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi követelmények sérelmét eredményezte-e. A perbeli esetben a felperes az árandokolás adataiból vont le következtetést az egyéb okbéli érvénytelenségre, az alperes pedig helyesen állapította meg, hogy ezt helytelenül tette.

Az ajánlati felhívás és dokumentáció tartalmát jogvesztő határidőn belül senki nem tette kétségessé, nem hivatkozott azok félreérthetőségére, ezért azt úgy kellett figyelembe venni, ahogy az az ajánlati kötöttség beálltával rögzült.

Az alperes az első kezdeményezési elem alapján helytállóan vizsgálta, mi volt a felperes érvénytelenség megállapítására okot adó indoka, azt helyesen rögzítette akként, hogy a felperes hiányos ajánlati tartalomra, „biankó” ajánlatra hivatkozott, mert már az ajánlatban a kereskedelmi forgalomból beszerzett termékekre nézve további információkat kellett volna közölni. Az ajánlati felhívás 1. része, a kereskedelmi forgalomban kapható bútorok tekintetében a beszerezni kívánt termékek fajtáját, műszaki paramétereit, darabszámát tartalmazta, továbbá meghatározta a nyertes ajánlattevő feladatát. A felhívás tartalmazott utalást az egyenértékű megajánlások elfogadására, továbbá arra, hogy az egyes bútorok pontos meghatározását a műszaki dokumentumok tartalmazzák. Arra vonatkozóan, hogy az ajánlattevőnek nyilatkoznia kell arról, hogy ő a megajánlott termék gyártója, ebben az esetben az sorozatgyártású, vagy egyedi gyártású, amennyiben pedig nem az ajánlattevő a gyártó, úgy ki a termék gyártója és mi a termék típusa, sem az ajánlati felhívás, sem az egyéb közbeszerzési dokumentumok előírását nem tartalmazták. A kibocsátott műszaki dokumentáció csak az ajánlatételre vonatkozó technikai, eljárási, formai követelményeket rögzítette, a termékek további specifikációjára vonatkozó – a felperes által az ajánlatokból hiányolt – nyilatkozattételi kötelezettség nem volt. A felperes a keresetében csak állította, hogy a felhívásban és a műszaki dokumentációban meghatározta a beszerezni kívánt termékekkel összefüggően mindazokat a követelményeket, amelyek meglétét az árándokolás-kérésre adott válasz következtében az ajánlatokból hiányolta. A kiírásnak megfelelően az ajánlattevők kötelezettsége a részükre megküldött árazatlan költségvetés kitöltésében és annak felperes részére történő visszaküldésében állt, megjelölve a táblázatban a leszállítani kívánt termékek megnevezését, paramétereit, mennyiségét, illetve árát. Ezen kötelezettségüknek az érintett ajánlattevők az eredeti ajánlatuk benyújtásával eleget tettek, ajánlataikat a felperes tartalmát tekintve teljesnek fogadta el, az a többlet tartalom, ami a felperes által kiadott árándokolás-kérésre adott válaszokban megjelent, miután az eredeti műszaki adatlap tartalmát tekintve a felek által nem vitatottan változtatást a műszaki tartalomhoz képest nem jelentett, csak többletinformációval szolgált az ár magyarázatoképpen, az ajánlatok érvénytelenségét nem eredményezhette.

A kereskedelmi forgalomból beszerzett áru megajánlásának lehetőségét a felperes nem zárta ki, azt hiányolta, hogy a megajánlás ilyen módja az eredeti ajánlatból nem

volt számára megállapítható, de ilyen jellegű adatok közlését, ahogy az alperes a határozatában rámutatott, nem kérte. Az árándokolás-kérésben megfogalmazott, a gyártással kapcsolatos olyan információk kérése az árándokolás-kéréssel érintett ajánlattevők felé, amelyek eredendően az ajánlati kiírásban nem szerepeltek, az árándokolás-kérésre adott ajánlattevői válaszok tartalmának értékelésekor nem vezethetnek az ajánlatok érvénytelenségének a megállapításához, azokat az információkat az ár magyarázataként kell értékelni. Az árándokolás intézményének célja nem lehet az, hogy az ajánlatkérő az árándokolás-kérésben írtakkal utólag határozza meg a kiírási feltételeket és arra alapítottan nyilvánítson érvénytelenné ajánlatot, hogy az eredeti ajánlati felhívásban és dokumentációban nem szereplő elemek az ajánlattevő árándokolás előtti ajánlatából hiányoztak. Mindezekre tekintettel alaptalanul érvelt a felperes azzal, hogy jogszerűen került sor az ajánlatok érvénytelenné nyilvánítására, mert csak az árándokolásokból derült ki számára, hogy egyes termékeket az érintett ajánlattevők csak kereskedelmi forgalomból tudnak teljesíteni, nem pedig saját gyártásból. Szintén amiatt, hogy az eredeti ajánlati kiírásnak nem voltak részei az árándokolás-kérésben hiányolt körülmények, azokra a felperes először csak az árándokolás-kérésekben kérdezett rá kifejezetten, nem volt helytálló az a felperesi okfejtés sem, hogy az árándokolással az ajánlattevők az eredeti ajánlatukat érdemben kiegészítették, megváltoztatták.

A felperes az ajánlati felhívás II.1.4) pontjában egyenértékűségi előírást is tett. A kereseti hivatkozása szerint azért tartotta lényegesnek az árándokolásban hiányolt körülményeknek már az eredeti ajánlatban történő feltüntetését, mert csak ebben az esetben tudta volna vizsgálni az egyenértékűséget, nevezetesen, hogy az ajánlattevők a saját gyártású termékek helyett kereskedelmi forgalomból származót kívánnak megajánlani. Az alperes a határozatában helytállóan fejtette ki, hogy a felperesi beszerzés tárgya a Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontján alapult, mely tekintetében egyenértékűség igazolásának nem lehet helye, a műszaki megfelelés vizsgálható. Ezzel együtt az egyenértékűségi hivatkozás nem értelmezhető különösen annak fényében, hogy a per tárgyát képező 1. rész megnevezése „Kereskedelmi forgalomban kapható bútorok” volt, a beszerzés tárgyai tehát kifejezetten kereskedelmi forgalomban kapható bútorok voltak, ehhez képest értelmezhetetlen, hogy a felperes milyen egyenértékűséget kívánt vizsgálni a saját gyártású termékek helyett keres-

kedelmi forgalomból származó termékek megajánlása esetén, különösen, ha - ahogy arra az alperes helyesen rámutatott - saját gyártású termékek esetén a teljesítés előtt a termék nem állt volna rendelkezésre. Mindezekre tekintettel nem vezethetett eredményre a felperes keresete az egyenértékűség intézményére hivatkozással sem.

Helyesen állapította meg az alperes a határozatában, hogy a felperes a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését és a Kbt.

73. § (1) bekezdés e) pontját sértő módon érvénytelenítette az érintett ajánlattevők ajánlatait, ezen határozati megállapítások megdöntésére a keresetben foglaltak alkalmatlannak bizonyultak. A jogsértésre figyelemmel nem lehetett helye a bíróság kiszabása mellőzésének sem.

A fentiekre figyelemmel a bíróság a felperes keresetét mint alaptalant a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.